COFNOD A BENDERFYNIADAU GWEITHREDOL

Y CABINET

DYDD IAU, 21 MAI 2020

Cabinet Members:

Cynghorwyr:: R.G.Jones (Cadeirydd), D.Jones, E.V.Latham, A.R.Lockyer, P.A.Rees, P.D.Richards, A.Wingrave a/ac L.Jones

Swyddogion yn bresennol:

S.Phillips, A.Evans, A.Jarrett, H.Jenkins, N.Pearce, C.Griffiths, C.Morris, C.Furlow-Harris, J.Burge, M.Shaw, S.Blewett, S.Curran, A.Manchipp, C.Davies a/ac T.Davies

---

1. PENODI CADEIRYDD

Cytunwyd i benodi'r Cynghorydd R G Jones yn Gadeirydd ar gyfer y cyfarfod.

2. DATGANIADAU O FUDDIANNAU

Gwnaeth yr aelodau canlynol ddatganiadau o fudd ar ddechrau'r cyfarfod:

Y Cynghorydd D Jones - Parthed: Eitem 5, Penodi Llywodraethwr yr Awdurdod Lleol, gan ei bod hi'n llywodraethwr yn Ysgol Gynradd Cilfrew Ysgol Gymunedol Llangatwg.

Y Cynghorydd A Lockyer Parthed: Eitem 5, Penodi Llywodraethwr yr Awdurdod Lleol, gan ei fod e'n llywodraethwr yn Ysgol Gynradd Castell-nedd ac mae ei fab yn athro yn Ysgol Gyfun Dŵr y Felin.

Y Cynghorydd P A Rees Parthed: Eitem 5, Penodi Llywodraethwr yr Awdurdod Lleol, gan ei fod e'n llywodraethwr yn Ysgol Gyfun Cefn Saeson.

Y Cynghorydd P D Richards - Parthed: Eitem 5, Penodi Llywodraethwr yr Awdurdod Lleol, gan ei fod e'n Is-Gadeirydd y Llywodraethwyr yn ysgolion cynradd Blaenbaglan a Baglan.

3. CYHOEDDIADAU CYLLID A PHOLISI LLYWODRAETH CYMRU

Derbyniodd yr aelodau ddiweddariad llafar am y sefyllfa gyfredol ynghylch cyllid a chyhoeddiadau polisi Llywodraeth Cymru, gan gynnwys grantiau i fusnesau bach, y Gronfa Cadernid Economaidd a chymorth Ardrethi Busnes Ardrethi Annomestig Cenedlaethol, gan y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol.

Nodwyd bod Llywodraeth Cymru yn ystyried rhoi rhagor o ddyfarniadau grant i wahanol gyrff a sefydliadau yn yr wythnosau i ddod, yn ogystal â'r £24.4 miliwn sydd eisoes wedi'i dalu i 2221 o sefydliadau.

Rhoddwyd diweddariad ar y cyllid i'r cyngor a'r gwasanaethau mae'n eu darparu (arian ar gyfer cyllid llywodraeth leol)

- Sicrhawyd bod £30 miliwn ar gael i ddechrau (£7 miliwn ar gyfer prydau ysgol am ddim, £10 miliwn ar gyfer y digartref ac £13 miliwn ar gyfer gwasanaethau cyffredinol).
- Sicrhawyd bod £40 miliwn pellach ar gael ar gyfer y gronfa caledi gofal cymdeithasol hyd at ddiwedd mis Mai,
- £33 miliwn pellach ar gyfer prydau ysgol am ddim, tan ddiwedd mis Awst,
- a £3 miliwn ar gyfer TG i blant diamddiffyn nad oes ganddynt fynediad at dechnoleg.

Disgwylid rhagor o gyhoeddiadau cyllid gan Lywodraeth Cymru cyn bo hir.

Nododd Aelodau y byddai Llywodraeth Cymru yn rhoi £500 i weithwyr gofal - rhagwelwyd y byddai'r arian hwn yn mynd yn syth i'r darparwyr gofal preswyl i'w ddosbarthu, gan nad oedd y gwasanaeth yn cael ei ddarparu mwyach o fewn y cyngor. Nid oedd cymhwyster ar gyfer y

taliad yn eglur eto, ond byddai rhagor o ddiweddariadau'n cael eu darparu i Aelodau pan fyddent ar gael:

Roedd Llywodraeth Cymru wedi ad-dalu £63,000 i'r cyngor ar gyfer mis Mawrth ar gyfer gwariant uwch oherwydd pandemig Covid-19 ac roedd cais am £814,000 wedi'i gyflwyno ar gyfer mis Ebrill.

Roedd gwybodaeth wedi'i chyflwyno i Lywodraeth Cymru drwy Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ynghylch colli incwm a'r effaith ar gymorth a chasglu Treth y Cyngor - roedd y cyfarwyddwr yn aros am eglurhad ynghylch unrhyw gyllid posib ar gyfer hyn.

Byddai adolygiad monitro'r gyllideb yn cael ei gynnal cyn diwedd mis Mai i nodi canlyniadau'r materion hyn ar gyllidebau'r cyngor. Dywedodd y Cyfarwyddwr wrth yr Aelodau y byddai adroddiad monitro'r gyllideb cynnar yn cael ei gyflwyno yng nghyfarfod nesaf y Cabinet i'w drafod.

Penderfyniad:

Penderfynwyd cofnodi'r diweddariad llafar.

4. DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL 2019/2020

Penderfyniadau:

Yn dilyn argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor Craffu cynharach, cytunodd y Cabinet i gynnwys geiriad ychwanegol ym mhenderfyniad 3, ***fel ei hysgrifennir mewn llythrennau bras ac italig.***

1. Nodi'r cynnydd a wnaed ar y gwaith i wella Llywodraethu Corfforaethol a gyflawnwyd yn ystod 2019-2020,

2. Cymeradwyo Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2019-2020 a atodir yn Atodiad 1 i'r adroddiad a ddosbarthwyd,

3. Cymeradwyo'r gwaith gwella Llywodraethu Corfforaethol arfaethedig i'w wneud yn ystod 2019-2021, fel y nodir yn yr adroddiad a ddosbarthwyd, ***yn amodol ar adolygiad cynnar a brys o'r amcanion, oherwydd effaith y pandemig coronafeirws.***

Rheswm dros y penderfyniad:

I sicrhau bod y Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn bodloni gofynion Rheoliad 5(2) Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 mewn perthynas â'r adolygiad blynyddol o effeithiolrwydd systemau rheoli mewnol y cyngor a pharatoi a chymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Rhoi Penderfyniadau ar Waith:

Caiff y penderfyniadau eu rhoi ar waith ar ôl y cyfnod tri diwrnod galw i mewn.

5. **PENODI LLYWODRAETHWYR YR AWDURDOD LLEOL**

Yn y cyfarfod, trafododd yr Aelodau benodiad Alyson Jones i Ysgol Gynradd Crymlyn. Nid oedd y penodiad hwn wedi'i gynnwys yn yr adroddiad a ddosbarthwyd, gan mai hi oedd yr ail ymgeisydd i ymgeisio am y swydd yn Ysgol Gynradd Awel y Môr.

Penderfyniadau:

Un unol â pholisi cymeradwy, penodir y cynrychiolwyr Llywodraethwr yr Awdurdod Lleol canlynol i'r swyddi gwag isod sy'n bodoli eisoes ac sydd ar ddod:

Ysgol Gynradd Awel y Môr
Penodi Phillip O'Leary

Ysgol Gynradd Baglan
Ailbenodi'r Cynghorwyr Carol Clement-Williams a Peter Richards

Ysgol Gynradd Blaenbaglan
Ailbenodi'r Cynghorydd Peter Richards

Ysgol Gynradd Catwg
Ailbenodi Reanne Lee

Ysgol Gyfun Cefn Saeson
Ailbenodi'r Cynghorwyr John Warman, Peter Rees a Sheila Penry

Ysgol Gynradd Cilfrew
Ailbenodi Arlene Harvey a'r Cynghorydd Doreen Jones

Ysgol Gynradd Crymlyn
Penodi Alyson Jones

Ysgol Gynradd Cwmnedd
Ailbenodi Eddie Exley Jones

Ysgol Gyfun Cwmtawe
Ailbenodi'r Cynghorydd Linet Purcell a Julie Mallinson

Ysgol Gyfun Dŵr y Felin
Ailbenodi Campbell T Coram, D Keith Davies a Paul Winstone

Ysgol Gynradd y Gnoll
Ailbenodi'r Cynghorydd Alan Lockyer

Ysgol Gynradd Godre'r-graig
Ailbenodi'r Cynghorydd Rosalyn Davies

Ysgol Gymunedol Llangatwg
Ailbenodi'r Cynghorydd Doreen Jones ac Aylwin Jones
Penodi Christopher Coles

Rhyd y Fro
Ailbenodi John Williams
Ysgol Gynradd Tonnau
Penodi Jeanette Francis

Ysgol Gynradd Waunceirch
Ailbenodi Bethan Healey

Ysgol Gynradd Ynysfach
Ailbenodi Aylwin Jones

YGG Blaendulais
Ailbenodi'r Cynghorydd Karl Hunt ac Emyr Lewis

YGG Castell-nedd
Ailbenodi'r Cynghorydd John Miller

YGG Cwmnedd
Ailbenodi'r Cynghorydd Del Morgan

YGG Pontardawe
Ailbenodi David Howell Lloyd Williams

YGG Trebannws
Ailbenodi'r Cynghorydd Rebeca Phillips

Rheswm dros y penderfyniad:

Galluogi'r awdurdod i gyfrannu at lywodraethu ysgolion effeithiol drwy gynrychiolaeth ar gyrff llywodraethu ysgolion

Rhoi Penderfyniadau ar Waith:

Caiff y penderfyniadau eu rhoi ar waith ar ôl y cyfnod tri diwrnod galw i mewn.

6. ALLDRO CYFALAF 2019-20

Penderfyniad:

Cymeradwyo sefyllfa alldro Rhaglen Gyfalaf 2019/20.

Rheswm dros y penderfyniad:

Cytuno ar sefyllfa'r alldro cyfalaf ar gyfer 2019/20.

Rhoi'r Penderfyniad ar Waith:

Caiff y penderfyniad ei roi ar waith ar ôl y cyfnod galw i mewn o dridiau.

7. ALLDRO REFENIW 2019-20

Penderfyniadau:

1. Nodi'r sefyllfa'r alldro cyfalaf ar gyfer 2019/20 fel y nodwyd yn yr adroddiad a ddosbarthwyd.

2. Cymeradwyo trosglwyddo'r arian wrth gefn ychwanegol sef £1.161m fel a grynhoir ym mharagraff 3.2 yr adroddiad a ddosbarthwyd ac fel y nodwyd yn Atodiad 4.

Rheswm dros y penderfyniad:

Cwblhau sefyllfa Alldro Refeniw ac Arian Wrth gefn Cronfa Gyffredinol y cyngor ar gyfer blwyddyn ariannol 2019/20.

Rhoi Penderfyniadau ar Waith:

Caiff y penderfyniadau eu rhoi ar waith ar ôl y cyfnod tri diwrnod galw i mewn.

8. **STRATEGAETH DATGARBONEIDDIO AC YNNI ADNEWYDDADWY**

Penderfyniad:

Cytuno ar yr ymatebion i'r sylwadau a dderbyniwyd, fel y nodwyd yn Atodiad 1 i'r adroddiad a ddosbarthwyd, a chyhoeddi'r Strategaeth Datgarboneiddio ac Ynni Adnewyddadwy, fel y nodwyd yn Atodiad 2 yr adroddiad a ddosbarthwyd.

Rheswm dros y penderfyniad:

I sicrhau bod strategaeth/cynllun gweithredu clir yn cael ei gyhoeddi gan y cyngor mewn perthynas â'r agenda newid yn yr hinsawdd/datgarboneiddio.

Rhoi'r Penderfyniad ar Waith:

Caiff y penderfyniad ei roi ar waith ar ôl y cyfnod galw i mewn o dridiau.

Ymgynghoriad:

Mae'r eitem hon wedi bod yn destun ymgynghoriad allanol.

9. **GORCHMYNION RHEOLEIDDIO TRAFFIG - LEIROS PARK DRIVE A RAVENSWOOD CLOSE, BRYNCOCH**

Nododd Aelodau yr atodiad atodol sef Atodiad A a ddosbarthwyd cyn y cyfarfod, gan fod yr Atodiad A gwreiddiol yn ymwneud â Gorchymyn Rheoleiddio Traffig ar wahân, ac fe'i hatodwyd ar gam.

Penderfyniad:

Rhoi'r Gorchymyn Gwahardd Aros ar Unrhyw Adeg 2020 ar waith yn Leiros Parc Drive a Ravenswood Close, Bryncoch, Castell-nedd (fel y nodwyd yn Atodiad A yr adroddiad a ddosbarthwyd) fel y'i hysbysebwyd, a hysbysu'r gwrthwynebydd yn briodol.

Rheswm dros y penderfyniad:

Atal parcio diwahaniaeth er diogelwch y briffordd.

Rhoi'r Penderfyniad ar Waith:

Caiff y penderfyniad ei roi ar waith ar ôl y cyfnod galw i mewn o dridiau.

Ymgynghoriad:

Mae'r eitem hon wedi bod yn destun ymgynghoriad allanol.

10. **GORCHMYNION RHEOLEIDDIO TRAFFIG – SWANSEA ROAD, TREBANNWS**

Penderfyniad:

Rhoi'r Gorchymyn (Gwahardd Aros, Llwytho neu Dadlwytho ar Unrhyw Adeg) (Dirymiad) a (Chlustogau Arafu) 2020 ar waith yn Swansea Road, Trebannws (fel y nodwyd yn Atodiad A yr adroddiad a ddosbarthwyd) fel y'i hysbysebwyd, a hysbysu'r gwrthwynebydd yn briodol.

Rheswm dros y penderfyniad:

Lleihau cyflymder y traffig ger yr ysgol a chaniatáu i gerbydau'r gwasanaethau brys a chludiant cyhoeddus deithio'n ddiogel a gosod eu hunain fel bod eu holwynion ar bob ochr i'r clustogau er diogelwch y ffordd.

Rhoi'r Penderfyniad ar Waith:

Caiff y penderfyniad ei roi ar waith ar ôl y cyfnod galw i mewn o dridiau.

Ymgynghoriad:

Mae'r eitem hon wedi bod yn destun ymgynghoriad allanol.

CADEIRYDD